

ZPRÁVA O ČINNOSTI MATICE MORAVSKÉ ZA ROK 2015

Výbor společnosti zvolený na valném shromáždění konaném 3. června 2015 pracoval ve složení: předseda Jiří Malíř, místopředseda Bohumír Smutný, jednatel Bronislav Chocholáč a hospodářka Jiřina Štouračová. Dalšími členy výboru byli: Slavomír Brodesser, Martin Čapský, Ladislav Hladký, Libor Jan, Karel Mlateček, Pavel Pumpr, Václav Štěpánek, Miloš Trapl a David Valůšek. Revizní komise pracovala pod vedením své předsedkyně Hany Jordánkové, jejími členy byli Tomáš Knoz a Jiří Vaněk. Do konce roku nedošlo ve složení výboru a revizní komise k žádným změnám. Výbor i revizní komise se sešly k jednání během roku třikrát.

V uplynulém roce byla členská základna Matice moravské stabilizovaná. K 1. lednu 2016 bylo evidováno 265 členů, ale nadále přetrvávaly obtíže při snaze jejich počet navýšit. Jednou ze základních povinností členů společnosti je placení členských příspěvků (za příslušný rok nejpozději do 31. března). V průběhu roku proběhla kontrola plateb, která prokázala, že většina členů tuto povinnost splnila; v několika případech však byla nutná urgence. Informovanost členů matice zajišťovaly webové stránky společnosti (<http://www.malice-moravska.cz>). Bohužel v současné podobě již zaostávají za soudobými požadavky uživatelů, jejich základní verze není v cizím (anglickém) jazyce a dále postrádají alespoň minimální formu objednávkového systému, která by napomohla distribuci matičních publikací. Proto koncem roku proběhlo několik jednání ohledně zřízení nových webových stránek společnosti. Jejich příprava by měla být dokončena v průběhu třetího čtvrtletí roku 2016.

Během dubna a května ztížilo organizační činnost společnosti přestěhování sídla a skladu Matice moravské z budovy na Solniční 12 zpět na adresu Arne Nováka 1. V oblasti organizační věnoval výbor velkou pozornost také úpravám stanov společnosti v souladu s požadavky nového občanského zákoníku. Jejich nová podoba byla jednohlasně schválena valným shromážděním Matice moravské.

Propagace činnosti (zejména publikační) byla prováděna především na přednáškách a seminářích (spolu)pořádaných společností. Distribuce matičních publikací byla nadále provozována prostřednictvím společností Kosmas. V roce 2015 jsme také pokračovali ve spolupráci s domácími a zahraničními maticemi, zejména s Maticí srbskou v Novém Sadu (příprava společného česko-srbského sborníku *Od Moravy k Moravě III* aj.).

Publikační činnost

Kontinuálně pokračovalo vydávání Časopisu Matice moravské (ČMM), které je nadále hlavním publikačním úkolem společnosti. V roce 2015 byla vydána dvě čísla již 134. ročníku periodika

v celkovém rozsahu přesahujícím šest set tiskových stran (622 s.). V témže roce bylo ve spolupráci s českou částí Česko-lichtenštejnské komise historiků publikováno v pořadí již sedmé supplementum ČMM s názvem *Lichtenštejnové: konstrukce obrazu, stereotypy, propaganda*, které k vydání připravil Tomáš Knoz. Další podrobnosti k vydání časopisu a supplementa obsahuje zpráva Pavla Pumpra.

Mimo časopis se rozvíjela publikační činnost společnosti vydáváním dalších svazků existujících edičních řad *Pramenů dějin moravských* a *Knižnice Matice moravské*. Edice *Pramenů dějin moravských* byla rozšířena o další, v pořadí již 24. svazek, který do tisku připravil Zdeněk Fišer a nese název *František Skopalík. Život a dílo v dokumentech II*. Druhý svazek plánovaného třídílného edičního projektu, jehož cílem je zachytit osobnost Františka Skopalíka (1822–1891), společně vydaly Matice moravská a Moravské zemské muzeum. Publikace, která navázala na první svazek (vydaný Maticí moravskou již v roce 2011), přinesla další dokumenty ze Skopalíkovy obsáhlé praktické činnosti a představuje ho jako hospodáře na gruntu, vzdělavatele rolníků, vlastence a politika na různých stupních veřejné správy.

Nejpočetnější matiční ediční řada – *Knižnice Matice moravské* – byla obohacena o další dvě monografie. Jako 42. svazek knihovny byla publikována práce Martina Ráji s názvem *V čele občanských elit. Advokáti a společnost na Moravě v letech 1869–1914*. Dosud poslední svazek řady představuje práce Marka Vlhy s názvem *Mezi starou vlastí a Amerikou*, v níž autor přiblížil počátky české krajanské komunity ve Spojených státech v 19. století.

Přednášková činnost

Matice moravská se ve spolupráci s Historickým ústavem Filozofické fakulty Masarykovy univerzity podílela na přípravě mezinárodního workshopu s názvem *Francoouzská historiografie a střeoevropské dějiny*, který se konal v Brně 3. března 2015, a několika samostatných přednášek předních domácích a zahraničních odborníků. Své výzkumy zde prezentovali:

Marie-Elizabeth Ducreux (Paříž): *Zbožnost, politika a (sebe)reprezentace v Čechách 17. století: tři případy*;

Martina Hartmann (Mnichov): *Monumenta Germaniae Historica. Eine unendliche Geschichte?*;

Jan Klápště a Josef Žemlička (Praha): *Práva knížete Soběslava II. pro pražské Němce*.

Uvedených přednášek a seminářů se účastnily v průměru čtyři desítky osob především z řad pedagogů a studentů Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, ale i odborníci z dalších brněnských pracovišť (Historického ústavu Akademie věd České republiky, v. v. i., Moravského zemského archivu v Brně, Archivu města Brna, Moravského zemského muzea aj.).

Získávání finančních prostředků

Další oblastí činnosti výboru bylo získávání finančních prostředků pro naši práci. Výše uvedené aktivity společnosti totiž není možné financovat pouze z členských příspěvků a prodeje publikací. Rostoucí byrokratické požadavky ze strany vyhlášovatelů grantů a dotačních programů však tuto činnost velmi komplikují a znesnadňují. Projekty s žádostí o finanční příspěvek byly předloženy Ministerstvu kultury České republiky, Jihomoravskému kraji, Statutárnímu městu Brnu, Radě vědeckých společností České republiky a Nadaci Českého literárního fondu. Celkově bylo získáno 267 000 Kč. Další podrobnosti o finančním hospodaření společnosti obsahuje zpráva Jiřiny Štouračové.

Celkově byly v roce 2015 vydány buď samostatně, nebo ve spolupráci s dalšími institucemi čtyři knihy a dvě čísla ČMM, což lze považovat za velmi dobrý výsledek. Jistý ústup ve srovnání s minulými roky je patrný v rozsahu přednáškové činnosti. Bohužel dlouhodobě se nedaří zapojit do činnosti Matice moravské ve větším měřítku studenty historie bakalářského a magisterského stupně.

* * *

Úkoly na následující období (rok 2016)

1) V oblasti publikační je cílem zajistit vydání dvou čísel 135. ročníku ČMM, po jednom svazku ediční řady *Knižnice Matice moravské* a *Pramenů dějin moravských* a jednoho sborníku stojícího mimo ediční řady.

2) V oblasti přednáškové je úkolem připravit alespoň pět samostatných vystoupení domácích a zahraničních odborníků; podílet se na přípravě a realizaci další mezinárodní konference doktorandů.

3) V oblasti organizační a zajišťování finančních prostředků již byly podány v požadovaných termínech (od října 2015 do února 2016) granty a žádosti o finanční podporu některých z výše uvedených publikací, a to jmenovitě Ministerstvu kultury České republiky, Radě vědeckých společností České republiky, Jihomoravskému kraji, Statutárnímu městu Brnu a Nadaci Českého literárního fondu. K naplnění výše uvedených úkolů bude nezbytně nutné získat nejméně 450 000 Kč.

Bronislav Chocholáč